

VÄSTERÅS STAD

REMISSYTTRANDE

Datum 2023-08-14

Ärende nr
 2023/00230
 2023/00231
 2023/00232
 2023/00340
 2023/00341
 2023/00342

Byggnadsnämnden i Västerås stad
 byggnadsnamnd@vasteras.se

Till
 Boverket

**Remissyttrande: Boverkets förslag till föreskrifter med diarienummer
 6640/2022, 31/2022, 2215/2021, 3680/2021, 2478/2023 och 3295/2022**

Ärendebeskrivning

Boverket har tagit fram ett antal förslag till nya föreskrifter. Några har remitterats till Västerås stad för yttrande. Remissförslagen följer samma motiv, struktur och uppbyggnad. Byggnadsnämnden sammanställer därför sina synpunkter i ett yttrande med generella synpunkter.

Aktuellt yttrande utgör ett svar på följande remisser:

- Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets byggregler (2011:6) samt upphävande av BBRAD och BBRBE
- Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader
- Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.
- Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader
- Boverkets förslag till föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål
- Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden välkomnar intentionen om en förenkling av byggreglerna. Byggnadsnämnden avstyrker dock förslagen i sin helhet, eftersom förslaget kan inte anses gå i linje med regeringsuppdraget. Istället för att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk har man öppnat upp för fler tolkningar, med högre rättsosäkerhet, längre handläggningstider och större kostnader som förutspådd följd.

Bakgrund

I juni 2019 fick Boverket i uppdrag av regeringen att se över myndighetens bygg- och konstruktionsregler. Översynen omfattade reglernas uppbyggnad och struktur. Kravnivåerna i reglerna skulle inte ändras till följd av översynen. Syftet med översynen var att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk med en, så långt som möjligt, genomgående likartad struktur och detaljeringsgrad. Regeringen såg ett behov av en systematisk översyn av

Organisationsnr: 212000-2080

Postadress
 Västerås stad
 Stadsbyggnadsförvaltningen
 721 87 Västerås

Besöksadress
 Stadshuset

E-post
 byggnadsnamnd@vasteras.se

Kontaktcenter
 021-39 00 00

Webbplats
 www.vasteras.se

Boverkets byggregler (2011:6), BBR, eftersom föreskriften, till följd av ett flertal ändringar sedan den senaste översynen år 2011, saknar en enhetlig struktur. Regeringen framhöll också att regelförenklingar i syfte att bidra till ett snabbare och billigare byggande var en högt prioriterad fråga.

Uppdraget ledde fram till rapporten Möjligheternas byggregler (2020:31) där boverket bedömer att de huvudsakliga problemen med myndighetens nuvarande byggregler är att de hämmar användningen av alternativa lösningar, användningen av allmänna råd i reglerna är svåra att förstå och tillämpa och att relationen mellan reglerna samt standarden är oklara. Uppdraget och rapporten ligger till grund för de nu föreslagna ändringarna.

Förslaget bygger på en ny regelmodell för BBR bestående av färre regler vilka formuleras som teknik- och materialneutrala funktionskrav. Allmänna råd och hänvisningar till standarder med mera tas bort. Tanken är att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar som uppfyller föreskrifterna. Därigenom vill man främja kostnadseffektiva lösningar och nytänkande som på längre sikt ska bidra till att förbättra produktiviteten samt pressa byggkostnaderna.

Byggnadsnämndens inställning till förslaget

Det idag omfattande regelverk, som Boverkets byggregler utgör, tydliggör och konkretiserar lagstiftningens kravnivå. Regelverket spelar en stor roll i byggnadsnämndens arbete när det ska bedömas om den övergripande kravnivån är uppfylld i enskilda ärenden. Förslagen, som innebär att nuvarande kravnivå bibehålls samtidigt som föreskrifterna skalas av och de allmänna råden tas bort, kommer leda till större tolkningsutrymmen i enskilda ärenden. Ett större tolkningsutrymme skapar utrymme för större skillnader i bedömningar mellan olika kommuner i likartade ärenden, men också i bedömningar i likartade ärenden inom en och samma kommun. Det kan även medföra att viktiga aspekter att beakta vid de enskilda bedömningarna riskerar att falla mellan stolarna. När likartade ärenden som påverkar enskilda medborgare bedöms med stor variation, skapas rättsosäkerhet.

Byggnadsnämnden har till uppgift att bevaka allmänna intressen och att lagstadgade krav uppfylls i ärenden inom plan- och bygglagstiftningens tillämpningsområde. Byggnadsnämnden upplever att man, i enskilda ärenden, många gånger får kämpa för att upprätthålla lagstiftningens krav på exempelvis dagsljus och bullernivåer med mera och kan inte se att föreslagna förändringar av regelverket, ur den aspekten, kommer att medföra ett steg i rätt riktning. När det skapas ett större tolkningsutrymme förutspås alltså mer arbete för att säkerställa minimikraven.

Ett större tolkningsutrymme kommer ställa högre krav på sökanden och på byggnadsnämnden. I enskilda ärenden kan det komma krävas en omfattande dokumentation inkluderat riskbedömningar. Utformningen av kontrollplaner kan komma att behöva ses över och ges andra kontrollpunkter samt annan systematik för att kravnivåerna ska kunna säkerställas. Tekniska samråd och slutsamråd kommer att bli mer tidskrävande. Varje föreslagen lösning behöver granskas och bedömas systematiskt av byggnadsnämnden. Det kommer även ställa krav på kompetensutveckling hos byggnadsnämnderna. Inte enbart i ett inledande skede utan

även i förlängningen, i takt med utvecklingen. Det anförda kommer leda till längre handläggningstider hos byggnadsnämnden och högre kostnader för både sökanden och byggnadsnämnden, både på kort och lång sikt.

I majoriteten av bygglovsärenden är sökanden enskilda privatpersoner. Nuvarande regelverk möjliggör för dem att ansöka om bygglov och uppföra enklare byggnationer på egen hand. Enskilda privatpersoner är därför dem som förutspås drabbas hårdast av den fördyrade och komplicerade byggprocessen som förslaget innebär.

En annan konsekvens av förslagen är att en del av bedömningen i ärenden förskjuts till slutsamrådet och slutbeskedet. När bedömningen av ärenden förskjuts till slutskedet så innebär det att eventuella ändringar blir betydligt med kostandskrävande, eftersom byggnadsverket redan är uppfört. I det värsta scenariot kan det, med en sådan regeluppbyggnad, leda till att en byggnad behöver rivs, vilket inte kan anses gå i linje med målet att främja kostnadseffektiva lösningar.

Förskjutningen riskerar även att medföra ett fokusskifte i byggnadsnämndens arbete. Mycket av det preventiva arbete som dagens regler möjliggör riskerar istället att förflyttas till tillsynsarbetet.

Därtill finns det en överhängande risk för utdragna processer när oklarheter, till följd av det ökade tolkningsutrymmet, behöver prövas av överinstanserna. När någon bestämmelse eller kontrollpunkt inte bedöms vara uppfylld och överprövas innebär det att byggprocesser riskerar att stagnera och att redan uppförda byggnader riskerar att stå tomma under en längre tid.

Det finns redan idag, med stöd av rådande regelverk, utrymme för nya innovativa lösningar och nytänkande (jfr. 1:3 Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR). Byggnadsnämnden har inte upplevt att det funnits några hinder för sökanden att presentera sådana lösningar. Upplevelsen är istället att byggherrar många gånger föredrar ett tydligt lagstöd och förutsägbara regler. Lämpligare synes således vara att tydliggöra vad som ligger till grund för de olika kraven så att de byggherrar, som så önskar, vet vilka aspekter som behöver beaktas om de önskar komma med nya innovativa lösningar och nytänkande.

Byggnadsnämndens sammantagna inställning är att förslagen inte kan anses gå i linje med regeringsuppdraget. Istället för att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk har reglerna skalats av vilket öppnar upp för fler tolkningar, med högre rättsosäkerhet, längre handläggningstider och större kostnader som förutspådd följd. Den föreslagna avskalkningen synes inte heller vara svaret på, de av Boverket identifierade, problemen med att reglerna är svåra att förstå och tillämpa eller att relationen mellan reglerna och standarden är oklar. Byggnadsnämnden avstyrker därför förslagen i sin helhet.

Stadsbyggnadsförvaltningen